

IEROMONAH MACARIE

ÎNDRUMAR
DUHOVNICESC

Cheile Raiului

Traducere din limba rusă
Gheorghiță Ciocoi

EDITURA DE SUFLET
București

CUVÂNT ÎNAINTE

Biserica suntem noi. Noi toți – în rasă, în jachetă ori în fustă. Un „tot” al oamenilor care Îl au drept Cap pe Însuși Dumnezeu. Dar, uneori, în Biserica noastră, în casa noastră, suntem mai degrabă asemenea vizitatorilor unui muzeu decât gazde grijulii și energice: în loc de chei, avem în mână un bilet și un plan al expoziției. Nu știm cum să ne apucăm de treabă, cu ce să începem. Iar dacă ne apucăm, o facem timid.

Ce se întâmplă dacă nu merge și nu ducem treaba până la capăt? Chiar și cărțile noastre vechi, legate de izvoarele vie ale credinței, se dovedesc, de asemenea, a fi un fel de îndrumare de muzeu. La urma urmei, creștinii din vechime, oameni hotărâți atunci când era vorba de treabă, aveau mai degrabă nevoie de îndrumare pentru stăpânirea de sine decât de ghiduri de acțiune.

Unii spun că creștinismul este un fel de îndrumar de circulație pe calea vieții – urmându-l, îți va fi suficient. Nu e adevărat!

Creștinismul este chiar drumul vieții, drumul către țel, drumul către Hristos. A merge pe acest drum până la capăt și a deschide ușile Raiului reprezintă o nevoință personală a fiecăruia. A ne ajuta unul pe celălalt pe cale este sarcina noastră.

Pentru a-i ajuta pe nou-veniți, Biserica le înmânează toate cheile, le dăruiește întreg tezaurul său de nestemate, nenumăratele ei bogății. În zilele noastre, pentru prima oară după mai multe veacuri, mulțumită accesului la informație și educație, creștinul poate primi mai ușor toate acestea. Doar o mică parte, ne semnificativă, introductivă, este inclusă în acest scurt îndrumar: însă îi va ajuta pe cei care astăzi au pornit în călătorie și care se angajează în această „lucrare”...

LUCRAREA MINȚII NOASTRE

Putem noi, oameni obișnuiți, să căutăm o îndrumare într-o lucrare aparte, independentă? Nu ar fi mai bine să avem reguli simple, instrucțiuni clare și stricte? Cu ele te simți încrezător și liniștit, iar în lipsa lor devii temător. Căci în Biserică sunt atât de multe lucruri tainice, complicate și de neînțeles... Toate acestea, spun unii, sunt doar apanajul preoților, nu e treaba noastră...

După datele ultimei decade a veacului al XX-lea, dintre toate Bisericile și organizațiile religioase din Statele Unite, Ortodoxia a ocupat primul loc în ceea ce privește rata de convertire. Și aceasta, pentru un motiv bine întemeiat: reprezentanții acestei națiuni știu să prețuiască moștenirea spirituală a veacurilor trecute, indiferent din ce parte a lumii vine. Mulți oameni, de la elevi, studenți, adulți și până la pastorii protestanți cu experiență, descoperă în Ortodoxie acea credință autentică și adevărata Biserică, a cărei pierdere este atât de evidentă în țările occidentale.

Iată o relatare dintr-o revistă ortodoxă:

Un tânăr din Pennsylvania a început să meargă la o biserică ortodoxă. S-a apucat să citească literatură religioasă, care, din fericire în deceniile de pe urmă, a apărut din belșug în mai multe limbi. A discutat cu un preot, s-a familiarizat cu slujbele.

După o vreme, a fost botezat și primit cu bucurie în parohie. Dar enoriașii au observat că tânărul era nedumerit. Privea în jur curios, de parcă ar fi așteptat ceva. Problema a fost rezolvată într-un mod surprinzător. Tânărul a profitat de o ocazie pentru a-l întreba pe preot:

– Spuneți-mi, când am să pot merge mai departe?

– Cum „mai departe”? s-a mirat preotul.

– Ei, următoarea treaptă de inițiere!

– Care treaptă?

– Prima treaptă a fost Botezul. Am făcut tot ceea ce mi s-a spus. Acum povestiți-mi despre ritualurile tainice și despre învățăturile secrete, care sunt dezvăluite în cea de-a doua treaptă a inițierii.

În naivitatea lui, era convins că, dacă Ortodoxia este „de tradiție răsăriteană antică”, atunci, desigur, totul „ține de ritualurile și învățăturile secrete”. La fel ca în lojile masonice și în sectele oculte, unde „cei mai de sus” împărtășesc celor de jos instrucțiuni și directive stricte. Nu știu dacă a fost dezamăgit când a aflat că toate acestea erau o neghio-

bie și că nu aveau nici o legătură cu Biserica. Nu există „înalți” și „de jos” în Ortodoxie. Nu există ritualuri și învățături „secrete” – și, în general, nu există nici un secret. A face cunoștință cu cele tainice, a înțelege cele de neînțeles, a lămuri lucruri complexe, foarte dificile – la propriu, ca la școală – o face fiecare după posibilități.

Oamenii sunt diferiți, preoții și mireni au însușiri și studii felurite, așadar le stau în față sarcini diferite – dar nu în sensul de supunere de rob a unora față de alții. „La Dumnezeu nu există fii și fiice vitrege – a spus odată patriarhul Aleksei al II-lea. Mai mult, Tatăl ceresc nu are nepoți și strănepoți. Toți sunt fii care se află pe prima treaptă de rudenie cu Domnul.” Este foarte important să înțelegem acest lucru.

Și acesta să fie pentru noi cel dintâi îndrumar: să ne amintim întotdeauna de demnitatea noastră cerească, de însușirea dăruită nouă de a deveni fii și fiice ale Tatălui ceresc – valoare supremă a fiecărui suflet pentru care Dumnezeu Și-a vărsat Sângele pe Cruce.

A-ți cunoaște credința, Biserica, a vedea temeliile dezvoltării vieții duhovnicești este lucrarea fiecăruia dintre noi și o problemă stringentă.